

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część I. — Wydana i rozesłana dnia 1 stycznia 1879.

1.

Traktat handlowy z dnia 16 grudnia 1878,

pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a państwem niemieckiem.

(Zawarty w Berlinie dnia 16 grudnia 1878, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość w Gödöllö dnia 29 grudnia 1878, a ratyfikacye wzajemne wymieniono w Berlinie dnia 31 grudnia 1878.)

**My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austriacki;**

Król Apostolski Węgierski, Król Czeski, Dalmacki, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austriacki; Wielki Książę Krakowski; Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński, Bukowiński, Górnego i Dolnego Śląska; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Małopolski; uksiążęcony hrabia na Habsburgu i Tyrolu, itd. itd. wiadomo czynimy:

Gdy pomiędzy Naszym pełnomocnikiem z jednej a pełnomocnikiem Najjaśniejszego Cesarza niemieckiego, Króla pruskiego z drugiej strony, w celu urządzenia na nowo stosunków handlowych i obrotowych pomiędzy państwami obu Stron, zawarty i podpisany został w Berlinie dnia 16 grudnia 1878 Traktat handlowy, składający się z 27 artykułów i Załączek, opiewający dosłownie jak następuje:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król apostolski węgierski, z jednej strony
tudzież

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski, z drugiej strony
pragnąc ułatwić handel i obrót pomiędzy swojemi państwami, gdy Traktat handlowy i ścienny z dnia 9 marca 1868 został wypowiedziany, postanowili zawrzeć w tym celu nowy Traktat i mianowali do tego Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski i Król apostolski węgierski:
Swego pełnomocnika Antoniego hrabiego Wolkenstein-Trostburga,
Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Swego sekretarza stanu do spraw zewnętrznych, ministra stanu Bernarda Ernesta Bülowa, który, zakomunikowawszy sobie nawzajem pełnomocnictwa swoje w dobrej i nalezytej formie znalezione, ułożyli i zawarli następujący Traktat handlowy:

Artykuł 1.

Strony kontraktujące zobowiązują się nie tamować wzajemnego obrotu pomiędzy swoimi krajami zakazami przywozu, wywozu lub przewozu czegokolwiek.

Wyjątki w tej mierze pozwolone są tylko:

- a) co do tytoniu, soli i prochu strzelniczego;
- b) ze względu na zdrowie publiczne;
- c) co do potrzeb wojennych w nadzwyczajnych okolicznościach.

Artykuł 2.

Co się tyczy kwoty, zabezpieczania i wybierania opłat wchodowych i wychodowych, jakoteż co się tyczy przewozu, żadna z dwóch Stron kontraktujących nie może sprzyjać trzecim państwom bardziej aniżeli drugiej Stronie kontraktującej. Przeto wszelka pod temi względami dogodność, uczyniona trzecim państwom, uczyniona być powinna jednocześnie drugiej Stronie kontraktującej bez odwzajemnienia.

Wyjmują się:

1. te dogodności, które jedna ze Stron kontraktujących czyni krajowi ościeniem dla ułatwienia handlu żywnością i przedmiotami przemysłu domowego tamże wyrabianymi, odnośnie do pewnych części granic i do mieszkańców pojedynczych obszarów;

2. dogodności, któreby jedna ze Stron umawiających się przyznawała przez zawarcie dawniej lub w przyszłości związku ściennego.

Artykuł 3.

W krajach umawiających się Stron premie płacone przy wywozie pewnych wyrobów mają być tylko zwrotem całą lub podatków wewnętrznych, wybieranych od rzeczonych wyrobów lub od istot, z których są zrobione. Nic więcej nad to zawierać w sobie nie powinny. Gdyby kwota tych wynagrodzeń lub ich stosunek do cała lub podatków wewnętrznych został zmieniony, Strony będą się o tem wzajemnie uwiadamiały.

Artykuł 4.

Od towarów, przez kraje jednej ze Stron kontraktujących, z krajów lub do krajów drugiej Strony przewożonych, nie mogą być wybierane opłaty przewozowe.

Umowa ta odnosi się do towarów przewożonych bądź to po przeładowaniu ich lub złożeniu w magazynie, bądź bezpośrednio.

Artykuł 5.

Nadto, w celu ułatwienia wzajemnego obrotu, obie Strony zgadzają się na uwolnienie od opłat przywozowych i wywozowych przedmiotów wywiezionych i napowrót przywiezionych, których tożsamość nie ulega wątpliwości a mianowicie:

- a) towarów (z wyjątkiem przedmiotów konsumacyjnych), które z wolnego obrotu w kraju jednej z Stron kontraktujących, do krajów drugiej Strony na targi lub jarmarki sprowadzone, albo na niepewną sprzedaż nie w obrocie targowym i jarmarcznym przysłane, ale w kraju drugiej Strony nie przypuszczane do wolnego obrotu, lecz złożone pod kontrolą Władzy cławej w magazynach publicznych na skład tymczasowy, w urzędach połączonych z hallami itd., jakoteż wzorków, przywiezionych przez kupeów podróżujących, jeżeli wszystkie przedmioty te odwiezione będą napowrót jako niesprzedane, w czasie z góry oznaczonym;
- b) bydła, przyprowadzonego na targi do krajów drugiej Strony kontraktującej, ale niesprzedanego i napowrót wyprowadzonego.

Artykuł 6.

Dla uregulowania sąsiedzkiego obrotu pomiędzy krajami Stron kontraktujących, mającego na celu uszlachetnienie towarów, postanawia się, że od opłat wchodowych i wychodowych uwolnione być mają:

- a) przedze i tkaniny wyrobu krajowego przywiezione do krajów drugiej Strony dla przyrządzenia lub przerobienia i po skończeniu roboty napowrót wywożone a mianowicie przedze i tkaniny do prania, bielenia, farbowania, wałkowania, apretowania, zadrukowania i haftowania, przedze w pasmach strzyżonych (także wyrównanych) razem z potrzebną osnową do wyrobu tkanin, jakoteż przedziwo (razem z potrzebnemi przydatkami) do wyrobu koronek i towarów pasamonniczych;
- b) przedmioty wszelkiego rodzaju przywiezione do naprawy i napowrót wywiezione;
- c) wszelkie inne towary i przedmioty wyprowadzone dla obrobienia lub przerobienia w okręgu pogranicznym i są napowrót przywożone nie zmieniwszy istotnych własności i zwykłej nazwy handlowej.

Atoli we wszystkich tych przypadkach obrót podlega warunkowi, aby tożsamość przedmiotów i towarów wywiezionych i napowrót przywiezionych mogła być stwierdzona.

Artykuł 7.

Co się tyczy postępowania celniczego z towarami podlegającymi kontroli listów przewodnych, pozwala się wzajemnie na takie ułatwienie obrotu, ażeby wtedy, gdy towary owe przechodzą bezpośrednio z krajów jednej do krajów drugiej Strony kontraktującej, pieczęć nie była odejmowana i inna zastępowana ażeby towary nie były wyładowane, o ile wymogom w tym względzie umówionym uczyniono zadosyć. W ogóle przyspieszać należy ekspedycyą ile możliwości.

Artykuł 8.

Strony kontraktujące będą się nadto starały umieszczać swoje komory przeciwległe, gdzie stosunki na to pozwolą, w jednym i tem samem miejscu, ażeby czynności urzędowe z towarami wychodzącemi z jednego okręgu cławego do drugiego odbywać się mogły jednocześnie.

Artykuł 9.

O płaty wewnętrzne, na rachunek Rządu albo na rachunek gmin i korporacji, wybierane u jednej ze Stron kontraktujących od produkcji, przyrządzenia lub konsumcji wyrobu, nie mogą być pod żadnym pozorem wyższe ani uciążliwsze dla wyrobów drugiej Strony, aniżeli dla takichże samych wyrobów własnego kraju.

Artykuł 10.

Strony kontraktujące zobowiązują się współdziałać i nadal za pomocą stosownych środków w celu powstrzymania i karania przemytnictwa do albo z ich krajów i zachować wydane w tym celu ustawy karne, dostarczać pomocy prawnej, dozwalać urzędnikom nadzorczym drugiej Strony ścigania przestępcoów w swoim kraju i zarządzić, aby urzędnicy podatkowi, cłowi i policyjni, jakoteż przełożeni gmin udzielali im wszelkich potrzebnych wyjaśnień i pomocy.

A.

Załączka A zawiera kartel cłowy, zawarty na zasadzie tych postanowień ogólnych.

Srodki umówione w celu wzajemnego wspierania nadzoru nad wodami granicznemi i nad takiemi częściami granicy, gdzie kraje Stron kontraktujących stykają się z krajami obcych państw, zostawiają się w swojej mocy.

Artykuł 11.

Każda ze Stron kontraktujących dozwalać będzie wstępu okrętom handlowym drugiej Strony i ich ładunkom pod temi samemi warunkami i za temi samemi opłatami, co własnym okrętem handlowym. Toż samo tyczy się żeglugi nadbrzeżnej.

O tem, do którego państwa należą okręty każdej ze Stron kontraktujących orzekać się będzie podług prawodawstwa ich ojczyzny.

Do udowodnienia pojemności okrętów handlowych w celu oznaczenia opłat żeglarskich i portowych, dostatecznemi być mają listy miarowe ważne podług prawodawstwa ich ojczyzny i miary okrętowe nie będą zredukowane dopóty, dopóki pozostawać będą w mocy umowy zawarte w r. 1872 pomiędzy Stronami kontraktującymi za pomocą wymiany not a tyczące się wzajemnej równoważności listów miarowych.

Artykuł 12.

Od okrętów jednej ze Stron kontraktujących, które w nieszcześciu lub w potrzebie zawiążą do portów drugiej Strony, nie będą wybierane opaty żeglarskie lub portowe, jeżeli okręty te nie przedłużą pobytu nad potrzebę i nie będą się zajmowały handlem.

Od towarów z rozbitych i uszkodzonych okrętów, naładowanych na okręcie jednej ze Stron kontraktujących, druga Strona, z zastrzeżeniem wynagrodzenia za zachowanie, tylko wtedy pobierać może opłatę, gdy przechodzą na konsumcję.

Artykuł 13.

Używanie wszelkich dróg wodnych, naturalnych i sztucznych w krajach Stron kontraktujących, dozwolone być ma wszystkim marynarzom i statkom do jednej z nich należącym, pod temi samemi warunkami i za temi samemi opłatami od okrętu lub ładunku, co marynarzom i statkom własnego kraju.

Artykuł 14.

Używanie gościńców i wszelkich innych dróg, kanałów, szluz, promów, mostów i przejazdów pod mostami, portów i przystani, oznaczeń i oświetleń drogi wodnej, służby rotmańskiej, wind i zakładów wagowych, składow, zakładów do

ratowania i zachowywania towarów okrętowych itp. o ile urządzenia te i zakłady przeznaczone są dla obrotu powszechnego, dozwolone być ma, bez względu, czy Rząd czy osoby prywatne niemi zarządzają, obywatełom drugiej Strony kontraktującej pod temi samemi warunkami i za temi samemi opłatami, co obywatełom własnego państwa.

Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień co do służby oświetlenia na morzu i rotmańskiej, opłaty pobierane być mogą tylko wtedy, gdy zakładów takich lub urządzeń rzeczywiście używano.

Drogowe dla obrotu przecinającego granicę kraju, na drogach służących do połączenia Stron kontraktujących za sobą lub z zagranicą, nie może być w stosunku do długości drogi wyższe niż dla obrotu odbywającego w obrębie własnego kraju.

Artykuł 15.

Na kolejach żelaznych nie ma być czyniona żadna różnica pod względem cen przewozu lub czasu i sposobu ekspedyowania pomiędzy mieszkańców krajów Stron kontraktujących. Mianowicie transporty idące z krajów jednej Strony do krajów drugiej Strony, lub przez kraje drugiej Strony przechodzące, nie mogą być ekspedyowane z mniejszymi dogodnościami lub po wyższych cenach niż transporty odchodzące z krajów tejże Strony lub w nich pozostające.

Na kolejach żelaznych stosowanie taryf nie ogłoszonych do transportów, idących z krajów jednej Strony do krajów drugiej Strony, jakoteż do transportów przewozowych, idących do lub z krajów drugiej Strony, jest zabronione. Opłaty taryfowe ogłoszone, z wyjątkiem nie ogłoszonych zwrotów (rabattów, refakcji itd.) stosowane być mają wszędzie i do każdego jednakowo. Strony kontraktujące będą miały na względzie, aby zarządy kolei żelaznych były odpowiednio karane za przekraczanie tego przepisu.

Dla obrotu pasażerskiego i towarowego, pomiędzy stacjami kolei żelaznych, leżącymi w krajach jednej ze Stron kontraktujących, odbywającego się w obrębie tychże krajów w nieprzerwanym związku kolei, wywieszone być mają taryfy w ustawowej walucie krajowej tychże krajów nawet w tym przypadku, gdy związek kolejowy do tego obrotu używany, utrzymuje w ruchu całkiem lub częściowc administracyjna, mająca siedzibę w krajach drugiej Strony.

Na liniach zbiegowych i o ileby chodziło jedynie o obrót pomiędzy stacjami obu Stron tuż przy granicy leżącymi, chociażby taryfa nie opiewała na walutę ustawową krajową, nie może być odmawiane przyjmowanie opłat za przewóz pasażerów i towarów w monecie dozwolonej ustawami kraju, w którym leży miejsce poboru opłat, z uwzględnieniem wartości obiegowej, jaka wówczas będzie.

Przepisane tu przyjmowanie pieniędzy nie ma wywierać wpływu na umowy interesowanych zarządów kolejowych względem zamknięcia rachunków.

Artykuł 16.

Strony umawiające się będą dokładały starania, aby wzajemny ruch kolejowy w ich krajach był ile możliwości ułatwiony przez zaprowadzenie bezpośredniego związku szynowego pomiędzy kolejami schodzącymi się w jednym miejscu i przez przeprowadzanie wagonów z jednej kolei na drugą.

Strony kontraktujące zobowiązują się dołożyć starania, aby zarządy kolejowe zaprowadziły ekspedycje bezpośrednie lub taryfy bezpośrednie w obrocie pasażerskim i towarowym jak tylko i o ile obie Strony uznają to za pożądane.

Zastrzega się, aby najwyższe Władze nadzorcze obu Stron, porozumiawszy się wprost ze sobą, wydały jednostajne przepisy transportowe dla obrotu bezpośredniego, mianowicie co się tyczy terminów dostawy.

Artykuł 17.

Strony kontraktujące zobowiązują się zabezpieczyć obrót kolejowy pomiędzy swemi krajami od przerw i przeskódek.

Co się tyczy wagonów kolejowych, które w obrocie przeszły z krajów jednych do krajów drugiej Strony kontraktującej, pozwolenie przytrzymania, aresztu, zajęcia, sekwestracji lub innych jakiegokolwiek rodzaju środków zabezpieczających lub egzekucyjnych, chociażby tylko tymczasowych, nie może być wydane drogą sądową lub administracyjną z tytułu pretensji jakiegokolwiek rodzaju do zakładu kolejowego, którego własność wagony te stanowią.

Wagony kolej żelaznych, w których przewożone były konie, muły, osły, rogacizna, owce kozy lub świnie, jeżeli znów wkrótce użyte być mają do przewiezienia rzeczonych rodzajów bydła z krajów jednej do krajów drugiej Strony, poddane być powinny wprzódy, w sposób osobną umową przepisać się mający, oczyszczeniu, w celu zupełnego wytępienia zarodków zarazy, jeżeli do wagonów tych przyległy.

Artykuł 18.

Tam, gdzie na granicach istnieją związki szynowe i wagony przechodzą bczpośrednio, Strony kontraktujące uwalniać będą towary nadchodzące w wagonach dających się zamknąć podług przepisu i przesypane w tychże samych wagonach do takiego miejsca w głębi kraju, w którym znajduje się urząd cłowy i podatkowy, upoważniony do załatwienia czynności celniczej, od deklaracji, wyładowania i rewizji na granicy, jakież od zamknięcia pak, jeżeli towary te oznajmione będą do wchodu przez przedstawienie wykazów ładunkowych i listów przewozowych.

Towary, które w wagonach kolej żelaznej podług przepisu zamknąć się dającym, przez kraje jednej ze Stron kontraktujących są wywożone lub do krajów drugiej Strony bez przeładowania, przewożone, uwolnione być powinny od deklaracji, wyładowania i rewizji, jakież od zamknięcia pak tak w głębi kraju, jakież na granicach, o ile przez przedstawienie wykazów ładunkowych i listów przewozowych oznajmione będą do przewozu.

Przepisy powyższe wykonywane będą atoli pod tym warunkiem, że zarządy kolej żelaznych obowiązane będą starać się, aby wagony nadchodzą do urzędu w głębi kraju lub w miejscu wyjścia w czasie właściwym z nienaruszonem zamknięciem.

Jeżeli jedna ze Stron kontraktujących umówiła się z trzecimi państwami o zaprowadzenie w postępowaniu ciałem rozleglejszych ułatwień niż te, które tu są wspomniane, ułatwienia te stosowane będą pod warunkiem wzajemności także w obrocie z drugą Stroną.

Artykuł 19.

Obywatele Stron kontraktujących zostawać mają całkiem na równi z krajowcami we względzie otwierania i wykonywania handlu i przemysłu, tudzież opłat od tego. Na targach i jarmarkach obywatele jednej Strony uważani będą za równych obywatom drugiej Strony.

Postanowienia powyższe nie będą stosowane do przemysłu aptekarskiego, do meklerstwa handlowego i wykonywania przemysłu przenośnego licząc w to handel obnośny.

Kupcy i fabrykanci, tudzież inni przemysłowcy, którzy udowodnią, że w państwie, w którym stale mieszkają, opłacają przepisane należytości od przedsiębiorstwa, któremu się oddają, nie są obowiązani do żadnych dalszych opłat od tego w krajach drugiej Strony kontraktującej, jeżeli osobiście lub przez swoich komisantów zakupują towary lub starają się o zamówienia, do czego powinni zawsze mieć z sobą próbki.

Obywatele jednej ze Stron kontraktujących, trudniący się przewozem na lądzie albo żeglugą morską lub rzeczną pomiędzy miejscowościami rozmaitych państw, nie mają podlegać w krajach drugiej Strony podatkowi zarobkowemu za wykonywanie tego przemysłu.

Spółki akcyjne, komandytowe na akcje i asekuracyjne wszelkiego rodzaju, prawnie istniejące w krajach jednej ze Stron kontraktujących, będą mogły wykonywać swój przemysł w krajach drugiej Strony stosownie do obowiązujących tamże ustaw i przepisów, tudzież dochodzić praw swoich przed Sądem.

Artykuł 20.

Co się tyczy oznaczania towarów lub ich opakowania, jakoteż co się tyczy znaków fabrycznych lub handlowych, próbek i wzorków, jakoteż przywilejów na wynalazki, obywatele jednej ze Stron kontraktujących używać będą w krajach drugiej Strony takiej samej opieki, jak właśni obywatele. Atoli obywatele każdej ze Stron kontraktujących dopełnić mają w krajach drugiej Strony przepisanych warunków i formalności.

Opieka nad znakami fabrycznymi i handlowymi udzielana będzie obywatełom drugiej Strony tylko o tyle i na tak długo, o ile i jak długo znaki te używać będą opieki w ich państwie rodzinnym.

Artykuł 21.

Strony umawiające się nadają sobie wzajemnie prawo ustanawiania konsulów we wszystkich tych miejscowościach portowych i handlowych drugiej Strony, w którym jakiemukolwiek trzeciemu państwu pozwolono utrzymywać konsulów.

Konsulowie ci jednej ze Stron kontraktujących używać mają w krajach drugiej Strony, pod warunkiem wzajemności tych samych przywilejów, praw i swobód, których używają lub używać będą konsulowie któregośkolwiek trzeciego państwa.

Artykuł 22.

Każda ze Stron kontraktujących zobowiąże konsulów swoich za granicą, aby obywatelami drugiej Strony, gdyby w temże samem miejscu nie była reprezentowana przez konsula, opiekowali się w taki sam sposób i nie za wyższą opłatą, jak własnymi obywatelami.

Artykuł 23.

Strony kontraktujące nadają sobie wzajemnie prawo wysyłania do swoich komor urzędników w celu wywidzenia się tam jak są załatwiane czynności, tyczące się celem i dozoru granicznego, do czego urzędnikom tym czynione być mają chętnie wszelkie ułatwienia.

Państwa kontraktujące będą sobie wzajemnie udzielały wszelkie pożądane wyjaśnienia, tyczace się rachunkowości i statystyki.

Artykuł 24.

Ze względu na traktat tyczący się zjednoczenia cłowego i handlowego między monarchią austriacko-węgierską a księstwem Liechtenstein, niniejszy traktat handlowy rozciągać się będzie także na to księstwo.

Tenże rozciągać się będzie także na Wielkie księstwo luksemburskie, dopóki będzie należało do okręgu cłowego niemieckiego.

Artykuł 25.

W tych pojedynczych częściach krajów, należących do Stron kontraktujących, które nie należą do ich okręgu cłowego, dopóki do niego należeć nie będą, postanowienia artykułów 5 i 6 Traktatu niniejszego nie będą stosowane.

Artykuł 26.

Traktat niniejszy nabyć ma mocy obowiązującej od dnia 1 stycznia 1879 i zająć miejsce Traktatu handlowego i cłowego z dnia 9 marca 1868. Obowiązywać ma aż do dnia 31 grudnia 1879.

Artykuł 27.

Ratyfikacye Traktatu niniejszego wymienione być mają jak można najrychlej w Berlinie.

Dla większej mocy i wagi pełnomocnicy obu Stron podpisali Traktat niniejszy i wycisnęli na nim swoje pieczęcie.

Działo się w Berlinie dnia 16 grudnia w roku Tysiąc ośmset siedmdziątym ósmym.

(L. S.) **A. Wolkenstein** r. w.

(L. S.) **B. Bülow** r. w.

Kartel cłowy.

Załączka A.

§. 1.

Każda ze Stron kontraktujących zobowiązuje się dopomagać w myśl postanowień poniżej następujących do zapobieżenia przekroczeniom (§§. 13 i 14) ustaw cławowych drugiej Strony, ich odkrycia i ukarania.

§. 2.

Każda ze Stron kontraktujących zobowiąże czynniki swoje, przeznaczone do zapobiegania przekroczeniom własnych ustaw cławowych albo do donoszenia o nich, aby, jak tylko się dowiedzą, że takież ustawy drugiej Strony mają być lub zostały przekroczone, w pierwszym przypadku przeszkadzali ile możliwości wszelkimi prawnemi środkami popełnieniu przekroczenia a w obydwu, aby jak najrychlej zawiadomili krajową Władzę cławą lub podatkową (w Niemczech: komory główne lub urzędy podatkowe główne, w monarchii austriacko-węgierskiej: komory główne lub komisarzy straży skarbowej.

§. 3.

Władze cławowe lub podatkowe jednej Strony, dowiedziawszy się o przekroczeniach ustaw cławowych drugiej Strony, obowiązane są uwiadomić o nich nie-

zwłocznie Władze cłowe lub podatkowe tejże w §. 2 wzmiarkowane i udzielić im wszelkiego wyjaśnienia rzeczonego co do odnośnych czynów o ile je rozpoznać mogą.

§. 4.

Urzędy poborowe każdej ze Stron kontraktujących obowiązane są pozwolić na żądanie w każdym czasie wyższym urzędnikom cłowym lub podatkowym, przez drugą Stronę do tego upoważnionym, przeglądać w siedzibie urzędu rejestra lub części rejestrów, wykazujące obrót wozów z krajów i do krajów tej ostatniej i na jej granicy, jakież dowody.

§. 5.

Urzędnicy cłowi i podatkowi na granicy pomiędzy okręgami cłowemi obu Stron otrzymać mają polecenie, aby sobie najchętniej pomagali do zapobieżenia przemytnictwu do obu Stron i wykrywania go i aby nietylko udzielali sobie w tym celu nawzajem w jak najkrótszym czasie swoje postrzeżenia, lecz nadto, aby utrzymywali z sobą przyjaźń sąsiedzki stosunek i aby się od czasu do czasu, tudzież w razie szczególnych powodów naradzali ze sobą, dla porozumienia się co do właściwego wspólnego działania.

§. 6.

Urzędnikom cłowym i podatkowym obu Stron kontraktujących, ścigającym przemytnika, albo przedmioty lub ślady przekroczenia ustaw cłowych swojego państwa, wolno będzie udać się do kraju drugiej Strony w tym celu, ażeby zaproponować tamtejszym przełożonym gmin lub Władzom środki potrzebne do wykrycia istoty czynu i sprawcy, tudzież do zabezpieczenia dowodu, zebrania wszelkich środków dowodowych, tyczących się dokonanego lub usiłowanego obejścia clą jakież stosownie do okoliczności, tymczasowe przytrzymanie towarów i sprawcy.

Przełożeni gmin i Władze każdej ze Stron kontraktujących uczynić powinni zadosyć przedstawieniom tego rodzaju w taki sposób, jak im to nakazuje prawc i obowiązek w razie domniemanych lub odkrytych przekroczeń ustaw cłowych własnego państwa. Nadto urzędnicę cłowi i podatkowi jednej Strony wezwani być mogą za pośrednictwem swojej Władzy przełożonej przez Władzę właściwą drugiej Strony, aby przed tą ostatnią lub przed Władzą właściwą swojego własnego kraju wyjawili okoliczności, tyczące się ominienia clą.

§. 7.

Żadna ze Stron kontraktujących nie będzie cierpiała w swoim okręgu stowarzyszeń, mających na celu przemytnictwo do krajów drugiej Strony i nie będzie uprawniala umów względem zabezpieczenia przedsiębiorstw przemytniczych od możliwych szkód.

§. 8.

Każda ze Stron kontraktujących obowiązana jest zapobiegać, ażeby w pobliżu granicy drugiej Strony nie zgromadzano zapasów, które uważać należy za przeznaczone do przemycenia do krajów drugiej Strony i aby ich tam nie zachowywano bez dostatecznego zabezpieczenia od grożącego nadużycia.

W okręgu pogranicznym składy towarów zagranicznych nieocłonnych znajdująć się mają zwyczajnie tylko w takich miejscowościach, gdzie się znajduje urząd cłowy a w tym przypadku pod zamknięciem Władzy cłowej i pod jej kontrolą.

Gdyby w pojedynczych przypadkach zamknięcie urzędowe nie dało się zastosować, natęczas zamiast niego zarządzona być ma inna, ile możliwości zabezpieczająca kontrola. W obrębie okręgu pogranicznego zapasy towarów zagranicznych oclonych, jakoteż krajowych, nie powinny być większe niż potrzeba do dozwolonego obrotu, t. j. wymierzonego podług miejscowości konsumcyi we własnym kraju. Jeżeli powstanie podejrzenie, że się nagromadziły zapasy towarów tego ostatniego rodzaju po nad wzmiarkowaną potrzebę i mające być przemyco-nemi, składy takie, o ile to prawnie stać się może, weźmie Władza ćłowa pod szczególną kontrolę, zdolną do zapobieżenia przemytnictwu.

§. 9.

Każda ze Stron kontraktujących jest obowiązana:

- a) towarom, których przywóz i przewóz w okręgu drugiej Strony jest zabroniony, udzielać odprawę ćłową lub podatkową tylko za udowodnieniem osobnego od tamtej Strony pozwolenia;
- b) towarom, które w okręgu drugiej Strony podlegają opłacie wchodowej i są do niego przeznaczone, udzielać odprawę ćłową lub podatkową do tegoż okręgu albo zaopatrywać je wykazami:
 1. tylko w kierunku komory wchodowej tamtejszej, dostateczne upoważnienia posiadającej,
 2. wyprawiać je z komor wychodowych lub miejsc legitymacyi tylko w takich porach dnia, aby mogły przybyć na drugą stronę granicy w czasie tam dozwolonym i
 3. nie dozwalać żadnego, które uniknionem być może, zatrzymania pomiędzy komora wyjścia lub miejscem legitymacyi a granicą.

§. 10.

Nadto każda ze Stron wtedy dopiero wydawać będzie rękojmie, złożone na wypadek wywiezienia napowrót towarów niesprzedanych, jakoteż wypłacać darrowane podatki lub zwroty od towarów wywiezionych, gdy świadectwem przez komorę wejścia wydanem a liczbę rejestru i datę ekspedycji zawierającem, będzie udowodnione, jako towar wywieziony do oznaczonego kraju sąsiedniego, był w tym ostatnim oznajmiony.

§. 11.

Przed wykonaniem postanowień zawartych w §. 9 pod b) i w §. 10 Strony kontraktujące porozumią się najchętniej co do potrzebnej ilości przykomorków awizacyjnych i percepcyjnych, tudzież ich upoważnień, co do godzin ekspedycji, które powinny im być wyznaczone zgodnie, jeżeli przykomorki zostają w stosunkach bezpośrednich ze sobą i co do zarządzenia w miarę potrzeby urzędowego przeprowadzania wywozonych towarów aż do przykomorka awizacyjnego na drugiej stronie, jakoteż co do szczególnych środków dla obrotu kolejowego.

§. 12.

Każda ze Stron kontraktujących zabronie ma przekroczeń ustaw ćłowych drugiej Strony w §§. 13 i 14 wzmiarkowanych nietylko własnym poddanym, lecz także wszystkim tym, którzy w jej okręgu czasowo mieszkają albo tylko chwilowo przebywają, pod zagrożeniem karami w tychże paragrafach podanemi. Obie Strony kontraktujące zobowiązują się nawzajem dozorować w swoim okręgu tych poddanych drugiej Strony kontraktującej, którzy ściągnęli na siebie podejrzenie, iż trudnią się przemytnictwem.

§. 13.

Dopuszczającymi się przekroczenia zakazów drugiej Strony, tyczących się przywozu, wywozu i przewozu, jakotęż defraudacyjnych lub podatkowych, to jest takich czynności lub przeciwnych prawu opuszczeń, przez które taž druga Strona pozbawiona została opłaty wwozowej lub wywozowej, należącej się jej prawnie, albo bylaby jej pozbawiona, gdyby osiągnięcie celu nie zostało odkryte, zagrozić ma każda ze Stron kontraktujących podług swego wyboru albo zaborem przedmiotu przekroczenia, a według okoliczności, złożeniem wartości całkowitej i prócz tego odpowiednimi grzywnami lub temi samemi grzywnami albo karami na majątku, którym podlegają przekroczenia tego samego rodzaju lub podobne przeciw jej własnym ustawom o podatkach.

W tym ostatnim przypadku kwota kary, o ileby wymierzana była prawnie podług niezapłaconego podatku, obliczana być ma na podstawie taryfy tego państwa, którego ustawę o podatkach przekroczeno.

§. 14.

Dopuszczającym się takich przekroczeń ustawów celowych drugiej Strony, przez które dowodnie nie mógł lub nie miał być naruszonym zakaz przywozu, wywozu lub przewozu, lub podatek nie zapłaconym, zagrozić należy dostatecznymi grzywnami, zawisłemi w oznaczonych granicach od uznania sędziego.

§. 15.

Żadna ze Stron kontraktujących nie jest na podstawie niniejszego kartelu obowiązana zagrażać karami więzieniemi lub robotnemi (z zastrzeżeniem zamienia, stosownie do jej własnych ustaw podatkowych, kar pieniężnych niewykonalnych na areszt lub robotę), jakotęż karami na czci, odebraniem upoważnienia przemysłowego lub zaostrzeniem kary przez ogłoszenie wyroku.

§. 16.

Natomiast przepisy o karach, wydać się mające stosownie do §§. 12—15. nie mają wyłączać lub ścislać prawnego ukarania za inne przekroczenia, przestępstwa i zbrodnie, jeżeli razem z naruszeniem ustaw celowych drugiej Strony były popełnione, jakoto: obelgi, bezprawny opór, pogrózki lub gwałty, falszerstwa, przekupstwa lub wymuszenia itp.

§. 17.

Każda ze Stron kontraktujących obowiązana jest śledzić i karać podług ustaw przekroczenia ustaw celowych drugiej Strony, na wniosek Władzy właściwej tejże, za pośrednictwem tych samych Sądów i z zachowaniem tych samych form, co przekroczenia swoich własnych ustaw tego rodzaju,

1. jeżeli obwiniony jest albo obywatelem tego państwa, które ma wytoczyć mu śledztwo i naznaczyć karę, albo

2. jeżeli nietylko w czasie przekroczenia mieszkał w okręgu tego państwa, choćby tylko czasowo, albo z tego okręgu popełnił przekroczenie, lecz także przy lub po nadaniu wniosku, tyczącego się śledztwa, przebywa w temże państwie;

w przypadku jednak wzmiankowanym pod 2 tylko wtedy, jeżeli obwiniony nie jest obywatelem państwa, którego ustawy są przedmiotem zarzuconego przekroczenia.

§. 18.

Do śledztw wzmiankowanych w §. 17 właściwym będzie ten Sąd, z którego okręgu popełniono przekroczenie i Sąd, w którego okręgu obwiniony ma się dzibę, lub będąc cudzoziemcem, czasowo przebywa, o ile przeciw temu samemu obwinionemu, z przyczyny tegoż samego przekroczenia nie toczy się już lub nie skończyło się właśnie wydaniem wyroku postępowanie w innym Sądzie.

§. 19.

W śledztwach, wzmiankowanych w §. 17 podaniom urzędowym Władz lub funkeyonaryuszom drugiej Strony przyznawana być powinna taka sama dowodność, jak urzędowym podaniom Władz lub funkeyonaryuszów własnego państwa, w przypadkach tego samego rodzaju.

§. 20.

Koszta postępowania karnego, wytoczonego w myśl §. 17, jakież koszta wykonania kary obliczać i nakładać należy podług tych samych zasad, które stosowane bywają w postępowaniu karnem o podobne przekroczenia ustaw własnego państwa.

O tymczasowe opędzenie tychże starać się ma państwo, w którym toczy się śledztwo.

Te koszta postępowania i wykonania kary, które, jeżeli postępowanie wytoczone zostało o przekroczenie własnych ustaw podatkowych, to państwo miałooby ostatecznie ponieść, o ile od obżalowanego nie mogą być ściągnięte lub ściągniętymi grzywnami pokryte, wynagrodzić ma to państwo, którego Władza zaproponowała śledztwo.

§. 21.

Kwot, które w skutek postępowania karnego, w myśl §. 17 wytoczonego, wynikną od obżalowanego albo z sprzedaży przedmiotów przekroczenia, użyć należy na pokrycie najprzód zaległych kosztów sądowych, następnie podatków drugiej Strone niezapłaconych a nakoniec kar.

Wpływami z kar rozporządza państwo, w którym się postępowanie toczyło

§. 22.

Dopóki wyrok ostateczny prawomocny nie jest wydany, śledztwo wytoczone w myśl §. 17 ma być na wniosek Władzy tego państwa, które je poleciło, natychmiast zaniechane.

§. 23.

Prawo darowania i złagodzenia kar, na które obżałowany został skazany skutkiem postępowania wytoczonego w myśl §. 17, lub którym poddał się dobrowolnie, służy temu państwu, w którego Sądzie nastąpiło skazanie lub poddanie się karze.

Atoli przed takim darowaniem lub złagodzeniem kary, Władzy właściwej państwa, którego ustawy zostały przekroczone, nastreżona być ma sposobność wynurzenia swego zdania w tej mierze.

§. 24.

Na prośbę właściwego Sądu, Sady każdej ze Stron kontraktujących obowiązane są, gdy w drugim okręgu o przekroczenie ustaw głównych tego okręgu lub też w myśl §. 17 wytoczone będzie postępowanie karne:

1. na żądanie przesłuchiwać pod przysięgą świadków i biegłych, przebywających w ich okręgu sądowym i w razie potrzeby spowodować pierwszych do

dania świadectwa, o ile tego na zasadzie ustaw krajowych odmówić nie mogą, np. o ile to nie tyczy się wspólwiny świadków, lub nie ma rozciągać się na okoliczności, które z obwinieniem nie zostają w bliskim związku;

2. wykonywać urzędowe oględziny i uwierzytelniać wywód;

3. doręczać wezwania i wyroki obżałowany, przebywającym w okręgu Sądu prozonego a nie należącym do tego samego co on państwa;

4. przestępco i ich ruchomości, w okręgu Sądu prozonego znachodzone, przytrzymywać i wydawać o ile przestępcy nie należą do tego samego państwa co Sąd prozony lub do takiego trzeciego państwa, które na mocy kontraktów jest obowiązane kazać swoim Władzom przekroczenie o które chodzi, należycie śledzić i ukarać.

§. 25.

W kartelu niniejszym przez „ustawy główne“ rozumieją się także zakazy przywozu, wywozu i przewozu a przez „Sądy“ Władze, ustanowione w każdym z okręgów obu Stron do śledzenia i karania przekroczeń własnych ustaw tego rodzaju.

§. 26.

Postanowienia powyższe nie uchylają ani nie zmieniają rozciąglejszych ustępstw pomiędzy państwami kontraktującymi, mających na celu przeszkodzenie przemytnictwu.

Tedy po zbadaniu wszystkich postanowień tego traktatu i jego załączki potwierdziliśmy go i przyrzekamy cesarskiem i królewskiem słowem Swojem za Siebie i Swoich następców, że go w całej osnowie wiernie zachowywać będziemy i zachowywać każemy.

W dowód czego podpisaliśmy własnoręcznie dokument niniejszy i rozkazaliśmy wycisnąć na nim pieczęć Naszą cesarską i królewską.

Działo się w Gödöllö dnia 29 miesiąca grudnia w roku zbawienia tysiąc osmset siedmdziesiątego ósmego, Naszego panowania trzydziestego pierwszego.

Franciszek Józef r. w.

Andrássy r. w.

Z najwyższego rozkazu Jego c. i k. Apostolskiej Mości:

Wilhelm Baron **Konradsheim** r. w.,
c. i k. rada dworu i rada ministerialny.

Protokół końcowy.

Podpisując w dniu dzisiejszym Traktat handlowy między monarchią austriacko-węgierską a Państwem niemieckim, pełnomocnicy Stron obydwu złożyli do niniejszego protokołu następujące uwagi, oświadczenia i układy:

Do artykułu 1go Traktatu.

1. Zastrzeżenie wyrażone w artykule 1 pod b) rozciąga się także na te środki ostrożności, które zarządzane będą dla ochronienia gospodarstwa wiejskiego od przeniesienia i rozszerzenia się szkodliwych owadów (jak np. wszycy winnej i chrząszcza Colorado).

2. Strony kontraktujące będą się nawzajem uwiadomiały o wszelkich ograniczeniach obrotu zarządzonych ze względu na zdrowie publiczne.

Do artykułu 3go Traktatu.

Obie dwie Strony kontraktujące będą miały o to staranie, iżby prawodawstwo wewnętrzne postępowało za rozwojem technicznym przemysłu podlegającego opłacie wewnętrznej w ten sposób, aby nie zwracano więcej niż wynosił podatek rzeczywiście opłacony.

Do artykułu 5go Traktatu.

Co się tyczy tych towarów, które z okręgu jednej ze Stron kontraktujących przywiezione były do okręgu drugiej Strony na targi lub jarmarki, lub przesłane tam zostały na niepewną sprzedaż poza obrębem obrotu targowego lub jarmarcznego i w czasie z góry oznaczyc się mającym, wracają napowrót niesprzedane, tudzież wzorków, które przywożą podróżujący kupcy, stosowane będą do nich przepisy, obowiązujące obecnie w okręgach obu Stron kontraktujących.

Bydło przyprowadzane na targi do okręgu drugiej Strony kontraktującej i wracające stamtąd jako niesprzedane, ekspedyować będą obie Strony z jak największymi ułatwieniami.

Opisanie bydła podług rodzaju, ilości sztuk i maści z dodaniem znaków szczególnych, gdyby były, uważane będzie zwyczajnie za dostateczne do stwierdzenia tożsamości.

Do artykułu 6go Traktatu.

A. Co się tyczy bliższych warunków i formalności, potrzebnych do zastosowania w obrocie ułatwień, umówionych w artykule 6, zgodzono się jak następuje:

1. Przez przedze i tkaniny wyrobu krajowego rozumiane będą przedze uprzedzone i tkaniny utkane w kraju wysyłającym, tudzież takie przedze i tkaniny, które wprawdzie były w stanie surowym z zagranicy sprowadzone i do wolnego obrotu przypuszczone po poddaniu ich postępowaniu człowiekowi, lecz w kraju wysyłającym zostały wybielone, zabarwione lub drukowane i mają być poddane dalszemu przetworzeniu w kraju, zajmującym się uszlachetnieniem.

Do udowodnienia, że wyrób jest krajowym, służy znak fabryczny, który do towaru ma być przyczepiony a względnie poświadczenie krajowego wyrobcy towaru.

2. Powrót bez opłaty dla towarów i przedmiotów wysłanych do okręgu drugiej Strony kontraktującej w celu ich uszlachetnienia, podlegać może w kraju wysyłającym obowiązkowi wystarania się o pozwolenie do tego przed odejściem pierwszej posyłki towarowej. Pozwolenie to dawane będzie na czas oznaczony

lub nieoznaczony z zastrzeżeniem odwołania i nie ma być odmawiane samodziel-
nym przemysłowcom i kupecom, którzy

- a) nie są skazani ani nie zostają w śledztwie z powodu ominięcia cła; i
- b) mogą sami wyrabiać w kraju towary i przedmioty wyprowadzić się mające
w celu uszlachetnienia lub mogą uczynić je krajowemi w myśl ustępu 1
albo też, jeżeli przypadek ten nie zachodzi, mogą udowodnić, że towary
będą później nabyte przez fabrykantów krajowych, przedstawiając ich
oswiadczenie.

Udzielone pozwolenie odwołane być może tylko po udowodnieniu ominięcia
cła albo z powodu powtarzającego się grubego zaniedbania przepisów kontro-
lowych.

3. Przedmioty, dla których żądać się ma uwolnienia od cła, oznajmiane być
powinny na komorach podług rodzaju i ilości a do rewizyi potrzeba je przystawić.

Gdy chodzi o przedze i tkaniny, wywożone dla uszlachetnienia, udowodnić
oraz należy pochodzenie krajowe (ustęp 1).

4. Przemysłowcy, trudniący się obrotem apreturowym, oddani być mogą
pod dozór Władz cławowych.

5. Przedmioty wyprowadzone i napowrót wprowadzone a wzglednie wpro-
wadzone i napowrót wyprowadzone, ekspedyować mają zwyczajnie te same
urzędy cławowe, znajdujące się czy to na granicy czy w głębi kraju. Na odstąpienie
od tego prawidła pozwalać będą Władze cławowe właściwe, jeżeli z powodu
geograficznego położenia tych siedzib przemysłu, w których ma nastąpić uszla-
chetnienie i ze względu na ostateczne miejsce przeznaczenia towaru uszlachetnio-
nego, towar wracający do urzędu wysyłającego byłby narażony na znaczne ko-
łowanie.

6. Do wywiezienia napowrót i przywiezienia napowrót wyznaczone być
mogą odpowiednie terminy i może być zarządzane ściąganie opłat ustawowych,
jeżeli terminy nie były dotrzymane.

7. Dozwolone jest żądać zabezpieczenia opłat przez złożenie ich kwoty lub
w inny odpowiedni sposób.

8. Różnice na wadze z powodu reparacyi, przetworzenia lub uszlachetnienia
przedmiotów, uwzględniane być powinny według słuszności i w skutek pomniej-
szych różnic, nie należy żądać opłaty podatku. Różnice na wadze przedz i tka-
nin, których tożsamość jest niewątpliwa, ponieważ znak tożsamości nie został
naruszony, nie będą uwzględniane.

9. Przepisy wymagające udowodnienia pochodzenia krajowego i szczegól-
nego pozwolenia do obrotu apreturowego (ustęp 1—3) nie będą stosowane:

- a) do przedmiotów wywiezionych do reparacyi a potem napowrót przywiezio-
nych,
- b) do rzemieślników i wyrobników, osiadłych w okręgu pogranicznym, którzy
zwykły swój materiał do pracy domowej potrzebny, przenoszą przez gra-
nicę do swego mieszkania a po przetworzeniu go, odnoszą napowrót bez
opłaty cła. Z faktorami pośredniczącymi w obdzieleniu wyrobników pracą,
postępować się będzie jak z wyrobnikami.

Na zasadzie tej umowy (ustępy 1—9) pełnomocnicy obu Stron udzielili so-
bie nawzajem, notami z dnia dzisiejszego, przepisy szczegółowe, do wydania
których w celu uregulowania i kontroli nad obrotem apreturowym. Strony uznają
się wzajemnie za uprawnione. Obie Strony zastrzegają sobie jednak poczy-
nienie w nich w miarę potrzeby wszelkich możliwych ułatwień i uproszeżeń.

B. Zgodzono się, aby ułatwienia w obrocie granicznym co do przedzy lnianych i płótna surowego niebielonego, polegające na dawniejszych umowach i ustawach, pozostawione były nadal, dopóki Traktat niniejszy trwać będzie, w ten sposób, że po upływie niniejszego Traktatu umowy te utracą moc swoje bez poprzedniczego wypowiedzenia.

W szczególności postanawia się, że dopóki Traktat ma obowiązywać, przędza ręczna lniana surowa, przepuszczana będzie nawzajem bez opłaty cła i że płótno surowe niebielone, wprowadzane być może bez opłaty cła za pisemnym zezwoleniem na linii granicznej od Głębczyc do Zawidowa w Górnich Łużycach do blicharni i na targi płótna w Śląsku pruskim, tudzież na pograniczu między Ostrowcem a Szandawą do Saksonii.

Co się tyczy ułatwień dla obrotu przedzy lnianej surowej, przywożonej dla wybielenia lub utkania z okręgu jednej Strony kontraktującej do okręgu drugiej Strony i wywożonej naprzeciw po ubieleniu lub utkaniu, zgodzono się, że nie potrzeba, aby przędza była ułożona na pasma lub plombowana i że dość będzie podać przy wywozie a względnie przywozie ilość i gatunek (dla przedzy maszynowej gatunek tylko podług granic cienkości, jakotęż podług wagi czystej), a według okoliczności zatrzymać próbki przedzy i gdy następuje wywiezienie a względnie przywiezienie naprzeciw, udowodnić tożsamość co do gatunku i ilości przedzy wybielonej lub na płótno utkanej, z przedzą wyprowadzoną surową. Różnicę na wadze, która powstała w skutek bielenia lub wygładzenia, należy uwzględnić odpowiednio.

C. Obie strony kontraktujące zgodziły się, że istniejące ułatwienia w obrocie pomiędzy mieszkańcami obustronnych okręgów pogranicznych dla przedmiotów ich własnej potrzeby, przenoszonych do naprawy lub jakiegokolwiek przetworzenia rzemieślniczego, równających się pracy wyrobniczej domowej, mają być i nadal pozostawione. O ile ułatwienia takie nie należą do obrotu apreturowego, wyszczególnione są w załączce B. We względzie zwolnień celowych, co do których stanowi pojęcie okręgu granicznego i mieszkańców pogranicza, okręgi pograniczne, obecnie w obu państewach istniejące, uważane będą za te, na które uwolnienia owe mają się rozciągać. Gdyby rozciągłość okręgów pogranicznych miała się zmienić, zwolnienia celowe służyć będą pasowi granicznemu na odległość dziesięciu kilometrów od granicy.

Do artykułu 5go, 6go i 7go Traktatu.

Ułatwienia obrotu, względem których umówiono się w artykułach 5, 6 i 7, stosowane będą także do obrotu przez jezioro bodeńskie pod kontrolą ustanowioną w umowie między Austrią, Bawarią, Wirtembergiem i Badenem z dnia 20 lutego 1854.

Umowa rzeczona ulegnie rewizji, ponieważ zawiera postanowienia, które w skutek istotnej zmiany stosunków, wymagają przeistoczenia.

Do artykułów 6go i 25go Traktatu.

Dzielnice wyłączone z okręgów celowych obu stron są:

I. W państwach monarchii austriacko-węgierskiej:

1. miasto handlowe Brody w Galicji;

2. porty wolne Tryest, Rjeka (z lazaretem Martinschizza), Bako, Kralowica, Seń i Bag, wszystkie te porty z należącymi do nich okręgami od cła uwolnionemi;

3. margrabstwo istryjskie z wyspami kwarnerskimi;

4. królestwo dalmackie.

II. W państwie niemieckiem:

1. w Prusach: miasto Altona, część miasta Wandsbeck i wsi Marienthal, miejsce portowe Geestemünde z wolnym okręgiem Geestendorf i Lehe, wyspy na Elbie Altenwerder, Krusenbusch, Finkenwerder (bez Finkenwerder-Blumensand), Kattwiek, Hoheschaar, Neuhof i część Wilhelmsburga;

2. w Oldenburgu: miejsce portowe Brake;

3. wolne miasto Brema i jego okrąg z wyjątkiem miasta Vegesack, hollerlendzkich ziem za tamą, części osad Habenhausen, Arsten, Buntethorsteinweg-Neuland, t. j. ich okręgów, położone na prawym brzegu Wummy i na lewym brzegu Ochtmu, tudzież części granicy polnej Woltmershausen;

4. wolne miasto Hamburg i jego okrąg z wyjątkiem:

a) miasta Bergedorf, Vierlandu, wójtostw Reitbrook, Ochsenwerder, Patenberg, Spadenland, największej części wójtostw Billwerder i części wójtostwa Billwerder-Ausschlag;

b) wójtostw Langenhorn, Grossborstel, Fuchsbüttel, Kleinborstel, Ohlsdorf i części wójtostw Alsterdorf i Barnbeck;

c) urzędu Ritzebüttel, miasteczko Ritzebüttel i Cuxhaven z wyjątkiem części za tamą cuxhavensisą;

d) wójtostw Moorburg i Moorwerder, włości Geesthacht i osad Gross-Hansdorf, Schmalenböck, Beimoor, Wohldorf, Ohlstedt, Volksdorf, Farmsen z Kupferdammem, Lehmbrück i Bernee.

5. W Badenie: wyspa Reichenau, posiadłość Bittenharter Hof, posiadłości i osady Büsingen, Jestetten (z Flachshofem, Gunzenriederhofem i Rentehofem), Bottstetten (z Balmem, Dietenbergiem, Nackiem, Locherhofem i Volkenbachem), Dettighof (z Häuserhofem), Altenburg, Baltersweil, Berwangen i Albführenhof pod Weisweilem.

Do artykułu 7go Traktatu.

1. Na ułatwienie wzmiękowane w artykule 7 pozwala się pod następującymi warunkami:

a) Deklarować należy towary na komorze wchodowej do posłania dalej za kartą przewodną (nie do stanowczej odprawy) i opatrzone być mają świadectwem urzędowem, z któregoby się okazywało, że i jak wzięte były pod zamknięcie urzędowe w miejscu wysłania.

b) Zamknięcie to, gdy będzie badanem, okazać się powinno nienaruszonem i ubezpieczającym.

c) Deklaracja podana być powinna podług przepisów i w ten sposób, aby w skutek wadliwego oznajmienia nie była potrzebna rewizja szczegółowa i w ogóle wystrzegać się należy dania powodu do podejrzenia, że zamierzona jest defraudacja.

Jeżeli bez wyładowania towarów można będzie przekonać się niewątpliwie, że zamknięcie w okręgu drugiej Strony przydane jest nienaruszone i zabezpieczające, natenczas można też zaniechać wyładowania i przeważenia towarów.

2. O ile w pojedynczych miejscowościach w Niemczech dałaby się uczuć potrzeba tego, dozwalane być ma na osobną prośbę także przewodźcom towarów używanie składu publicznego. Tęż samą dogodność świadczyć będzie monarchia austriacko-węgierska.

Do artykułu 8go Traktatu.

1. Komory pograniczne na przeciwko siebie leżące, które obecnie są złączone, pozostaną nadal takiemi. Każdemu z państw interesowanych będzie jednak

wolno odwołać takie złączenie za poprzednictwem sześciomiesięcznym wypowiedzeniem.

Nowe złączenia następuwać będą za porozumieniem się między Austrią a interesowanymi państwami niemieckimi.

2. Także i na przyszłość mieć się będzie względ na to, aby komory pograniczne, naprzeciwko siebie leżące, otrzymywały ile możliwości zgodne upoważnienia celnicze.

Zakres działania pojedynczych komor rozszerzony być może wyjątkowo jedynie za szczególnym porozumieniem się z rządami interesowanymi.

3. Co się tyczy stosunków i upoważnień celniczych komor pogranicznych przeniesionych do okręgu drugiej Strony, zgodzono się na zasady następujące:

- a) Komora, która znajdowała się wprzód w okręgu swojego państwa, przeniesiona do przeciwległego okręgu, zatrzymuje nazwę dawnej siedziby, do której jednak przydana będzie nazwa nowej siedziby. Komory nowo wprowadzone w okręgu przeciwnym, otrzymają nazwę swojej siedziby.
- b) Rogatki pomalowane będą barwami krajowemi tego okręgu, na którym się znajdują; godło urzędowe przedstawić będzie barwy i herb kraju, do którego komora należy.
- c) Utrzymanie porządku domowego będzie rzeczą zwierzchnika urzędu terytorialnego.
- d) Rząd państwa, do którego okrąg należy, będzie miał staranie, aby urzędnicy do tego okręgu przeniesieni, nie doznawali przeszkody w sprawowaniu czynności celniczych, a mianowicie aby bezpieczeństwo ich papierów służbowych i pieniędzy nie podlegało żadnej wątpliwości.
- e) Urzędnicy i funkcyonariusze clowi i podatkowi obu Stron, udający się z jakiekolwiek przyczyny w traktacie przewidzianej do drugiego państwa w mundurze służbowym, są tam wolni od myta drogowego, mostowego i przewoźnego, pobieranego na rachunek państwa, również jak właśni urzędnicy i funkcyonariusze. Natomiast uwolnienia od takichże myt, gdy prawo poboru służy towarzystwom, korporacyom, gminom lub pojedynczym osobom prywatnym, żądać mogą tylko o tyle, o ileby uwolnienie opierało się na istniejącej taryfie.
- f) Zgodzono się wyraźnie, że złączenie komor przeciwnieństw służyć ma do tego, aby wzajemne czynności celnicze załatwiały o ile się da jednocześnie, lecz nie koniecznie wspólnie, że przeto, wyjawszy, gdyby obrót przybrał nadzwyczajne rozmiary i gdyby instrukcje za wspólnem porozumieniem się administracyj clowych obu Stron wydane, co innego stanowiły, każda z dwóch komor załatwiać ma tylko czynności, które do niej należą, jako do urzędu wehodowego lub wychodowego jej państwa, nie uczestnicząc bynajmniej w takichże czynnościach drugiej komory.
- g) Pozostawiają się nadal w mocy obowiązującej umowy dotyczącej:
mające na celu uregulowanie stosunków urzędników i funkcyonariuszów komor przeniesionych do okręgu państwa sąsiadniego,
tyczące się postępowania urzędników i funkcyonariuszów straży clowych obu Stron w stosunkach z urzędnikami i funkcyonariuszami straży clowej państwa sąsiadniego,
tyczące się pomieszczenia komor jednego państwa przeniesionych do okręgu drugiej Strony i czynszów najmu za to policzyć się mających,
tyczące się kosztów czyszczenia i opalania komor złączonych,
tyczące się zakładania, utrzymywania, oświetlania, zamknięcia i otwierania rogatek na komorach złączonych,

tyczące się uwolnienia od opłaty pocztowej listów i posylek wozowych tychże komor do ich Władz zwierzchniczych lub do innych komor swojego państwa,

tyczące się praw i obowiązków urzędników komor przeniesionych do okręgu państwa sąsiadniego, którym dane będzie mieszkanie w lokalu urzędowym tego państwa,

tyczące się załatwiania czynnością elowych w niedziele i święta, nakoniec

tyczące się uwalniania nawzajem od dla gotowych mundurów i części uzbrojenia.

Służbę pasażerską na granicy załatwiać będzie każda ze Stron kontraktujących podług przepisów w jej okręgu do tego istniejących, uwzględniając umowy szczególne.

Do artykułu 10go Traktatu i do Kartelu elowego.

1. Do §. 4go Kartelu elowego.

Urzędnikami wyższymi elowymi i podatkowymi, upoważnionymi do przeglądania w urzędach poborczych okręgu elowego drugiej Strony rejestrów lub części rejestrów, podających jaki jest obrót towarów z tego okręgu, do niego i na jego granicy, jakież dowodów i czynienia notatek, są oprócz wyższych urzędników w monarchii austriacko-węgierskiej: starsi urzędnicy komor głównych, komisarze starsi i komisarze straży skarbowej, w Niemczech: członkowie komor głównych i kontrolorowie starsi.

2. Do §. 5go Kartelu elowego.

Nie byłoby w tem nic złego, gdyby dozorey granicy (żołnierze straży skarbowej) dopomagali sobie wzajemnie do przeszkołdzenia przemytnictwu i wykrywania go i aby sobie bezpośrednio udzielali swoich postrzeżeń w tym względzie. Postanowiono jednak w tej mierze, iż dla porozumienia się co do odpowiedniego zgodnego działania, odbywać się mają narady w pewnych czasach i w razie szczególnych powodów, na teraz, tylko w obecności wyższych urzędników elowych i podatkowych.

3. Do §. 6go Kartelu elowego.

Zgodzono się, aby urzędnicy elowi i podatkowi obu Stron, gdy poszukując przemytnika albo przedmiotów lub poszlaków przekroczenia ustaw elowych jednej ze Stron kontraktujących, udają się do okręgu drugiej Strony, ograniczyć się mają jedynie do przełożenia tamtejszym zwierzchnościom lub władzom miejscowości, aby użyły środków potrzebnych do wykrycia istoty czynu i sprawcy, jakież do zabezpieczenia dowodu, aby zebrały wszelkie środki dowodowe co do dokonanego lub usiłowanego ominięcia cła, jakież według okoliczności, aby tymczasowo zajęły towary i przytrzymały sprawcę, aby natomiast rzeczeni urzędnicy nie przytrzymywali w obecym okręgu ani osoby sprawcy ani przedmiotów przekroczenia i aby nie czynili użytku ze swojej broni. Jeżeliby zaś ścigani, targnąłwszy się na ścigających urzędników, zmusili ich do użycia na obeem terytorium broni na własną obronę, w każdym pojedynczym przypadku takim, Władze kraju, w którym się to stało, orzec mają na zasadzie ustaw tamże obowiązujących, czy użycie broni było w ogóle potrzebne dla odparcia napaści i czy w takiej rozciągłości.

4. Do §§. 6go i 11go Kartelu elowego.

Urzędnicy elowi i podatkowi obu Stron, udając się do okręgu drugiej Strony w celach wzmiankowanych w §§. 6 i 11 Kartelu elowego, mogą być tak samo uzbrojeni jak to jest im przepisane, gdy pełnią służbę we własnym kraju.

5. Do §. 8go Kartelu cłowego.

Zgodzono się, że dopóki towary zagraniczne nieoclonane pozostawiać wolno w okręgu pogranicznym tylko w tych miejscowościach, gdzie są komory, tam zaś jedynie w magazynach urzędowych albo przynajmniej pod kontrolą, zabezpieczającą dostatecznie od nadużycia, dostatecznym będzie do wykonania umownych postanowień §. 8go, jeżeli Władzom ciałym obu Stron zostanie polecone, ażeby magazyny tego rodzaju, jakoteż zapasy towarów zagranicznych oclonych i krajowych w obrębie okręgu granicznego kontrolowały w sposób prawnie dozwolony z należytym uwzględnieniem także interesów ciałowych drugiej Strony.

6. Do §. 9go Kartelu cłowego.

W celu wykonania umownych postanowień §. 9go lit. a) oznajmione będą szczegółowo komorom obu Stron przedmioty, których przywóz lub przewóz jest w okręgu ciałowym drugiej Strony zabroniony lub wymaga osobnego pozwolenia.

7. Do §. 10go Kartelu cłowego.

Według §. 10 Kartelu cłowego rękojmię dane dla zabezpieczenia wywozu napowrót towarów niesprzedanych mogą być dopiero wtedy wydawane a podatki darowane lub zwroty od przedmiotów wywiezionych, dopiero wtedy wypłacane, gdy poświadczaniem, wydanem przez komorę wchodową będzie udowodnione, że towar wywieziony z okręgu ciałowego niemieckiego do monarchii austriacko-węgierskiej lub odwrotnie, oznajmiony został w monarchii austriacko-węgierskiej a względnie w okręgu ciałowym niemieckim.

Zgodzono się, że postanowienia te wykonywane być mają podług dotychczasowego sposobu postępowania z zachowaniem przepisów następujących:

- a) W zwyczajnym obrocie towarowym, gdy komory pograniczne obu Stron załatwiają ekspedycję cową wychodową a względnie wchodową, komora pograniczna państwa, z którego towary wychodzą, zleca je komorze pogranicznej państwa, do którego wchodzą, celem poświadczania w papierach ekspedycyjnych, z towarami posyłanych, jako były oznajmione. Ta ostatnia komora poświadczają oznajmienie wycięnięciem pieczęci urzędowej i podpisem urzędowym w słowach:

„Oznajmiono i zapisano pod Nr. regestru“

- b) W obrocie towarowym na kolejach żelaznych, postępuje się tak samo także wtedy, gdy ekspedycja wychodowa odbywa się w urzędzie w głębi kraju a ekspedycja wchodowa na komorze pogranicznej albo ekspedycja wychodowa na komorze pogranicznej a wchodowa w urzędzie w głębi kraju lub ekspedycja wychodowa i wchodowa obu Stron w urzędzie w głębi kraju.

Ale, ażeby w przypadku, gdy ekspedyuje do wchodu urząd w głębi kraju, urząd ten wiedział, które z towarów przekazanych mu w postępowaniu opowiedniem, przeszły w obrocie strzeżonym: komora pograniczna państwa, do którego towary wchodzą, zanotuje na podstawie papierów ekspedycyjnych, zakomunikowanych jej przez komorę państwa, z którego towary wyszły, przy odnośnej pozycji wykazu towarów, który urząd państwa wysyłającego wyekspedyował je do wyjścia, jakoteż w którym rejestruje i pod którą liczbą tegoż towar jest tam zapisany. Gdyby więc np. towar przeznaczony do Wiednia nadszedł za listem przewodnym do Wrocławia i stamtąd wyekspedyowany został do wyjścia na Bogumin, natenczas komora pograniczna austriacka w Boguminie, która towary w postępowaniu opowiedniem odprawia do Wiednia, zanotować ma w wykazie towarów

przy odpowiedniej pozycji, na podstawie listu przewodnego, udzielonego jej przez komorę pograniczną pruską w Boguminie:

„W obrocie strzeżonym z Wrocławia, list przewodny. Regestr odbiorów
Nr.“

Atoli, aby także urząd ekspedyjący do wyjścia, zaraz za odbiorem napowrót papierów ekspedycyjnych, w których komora pogranicznna państwa do którego towar wchodzi, poświadczyla oznajmienie, dowiedział się, który urząd państwa wchłodowego załatwia czynność celniczą wchłodową, komora pogranicznna państwa wchłodowego poświadczona oznajmienie towarów przekazanych w postępowaniu opowiedniem urzędowi w głębi kraju, następującymi słowami:

„Wykazem towarów Nr. . . . oznajmiono i cedula awizacyjną Nr. . . . przekazano do“

Na komorach złączonych, mających do czynienia ze znacznym ruchem kolejowym, dostatecznym jednak będzie, aby urzędy wchłodowe potwierdzały odbiór towarów niewydawanych przez wycisnietie pieczęci urzędowej w papierach ekspedycyjnych drugiej Strony.

c) W obrocie pocztowym, czy towary przewożone są zwyczajnemi wozami pocztowemi czy koleją żelazną, towary przechodzące w obrót strzeżony, ekspedyuje do wyjścia komora pogranicznna państwa wychodowego. Zamknietie, zbadać się mające, pozostawia się na pojedynczych posyłkach pocztowych, i komora pogranicznna wychodowa potwierdza to na deklaracyi towarowej, przeznaczonej dla komory pograniczej wchłodowej wycisnietiem pieczęci urzędowej ze słowami:

„ołowne
„pieczęciowe“} zamknięcie przez N. N. pozostawione“,

tak, że wszystkie posyłki pocztowe, nadchodzące z obrotu strzeżonego państwa wychodowego przybywają na komorę pograniczną wchłodową, zamknięte urzędownie i z deklaracyą wchłodową urzędownie poświadczoną, i jeżeli się tam nie odbywa czynność celnicza wchłodowa, muszą być w tym stanie przekazane urzędowi w głębi kraju do tego powołanemu. Komora pogranicznna wychodowa odsyła zarazem także papiery ekspedycyjne komorze pograniczej wchłodowej, która na dowód, iż wehód był oznajmiony, wyciska na nich pieczęć, poczem natychmiast je zwraca.

Zgodzono się, że na komorach złączonych, położonych nad koleją żelazną a mianowicie tam, gdzie poczty przechodzą bezpośrednio, temi samemi wagonami pocztowemi, bez wyjmowania posyłek pocztowych, te ostatnie zaś przybywają a względnie odchodzą dalej częścią pod zamknięciem szczegółowem, częścią pod zamknięciem miejsca, komora wychodowa może zaniechać poświadczania zamknięcia w deklaracyach towarowych przeznaczonych dla komory pograniczej wchłodowej, i że będzie dostatecznym, aby komora wychodowa natychmiast po nadejściu poczty doręczyła papiery ekspedycyi głównej komorze wchłodowej do przejrzenia i wycisnienia pieczęci.

8. Do §. 11go Kartelu ołowego.

Co się tyczy okoliczności wzmiarkowanych w §. 11 waruje się, że Austrya wejdzie w porozumienie z pogranicznemi państwami niemieckimi.

Ekspedycya główna transportów bydła, przesyłanych kolejami żelaznemi przez granice obu Stron ma być ile możliwości przyspieszona i ułatwiona. — Odbywać się ma za poprzednictwem oznajmieniem i na wniosek zarządów kolejowych, nawet w nocy, jeżeli zresztą inne warunki są dopełnione i o ileby to nie przeszkadzało scisłemu wykonaniu służby.

9. Do §. 13go Kartelu człowiego.

Według §. 13go Kartelu człowiego przekraczający zakazy drugiej Strony tyczące się przywozu, wywozu i przewozu, zagrożeni być mają najmniej temi samymi karami, którym podlegają także lub podobne przekroczenia własnych ustaw podatkowych.

Zgodzono się, aby w tych państwach, w których przekroczenia zakazów przywozu, wywozu i przewozu, wydanych ze względów policyjnych, nie są uważane za naruszenie ustaw podatkowych, stosowane były nie kary służące do zapewnienia bezpieczeństwa tych ostatnich, lecz kary odpowiedniej ustawy karnej, z zastrzeżeniem ścigania podług ustaw karnych człowiego, jeżeli zarazem popełnione było przekroczenie człowiego.

10. Do §. 14go Kartelu człowiego.

Wnioski, tyczące się wytoczenia śledztwa, pochodzą mogą w monarchii austriacko-węgierskiej od dyrekcyj skarbowych powiatowych a względnie dyrekcyj skarbowych i inspektorów skarbowych, w Niemczech od urzędów głównych. Władze obu Stron wytosowywać mają wnioski tego rodzaju do siebie z wezwaniem, aby zarządzono co potrzeba.

11. Do §. 21go Kartelu człowiego.

Oprócz kary ściągnąć należy także należytość podatkową, od której się przestępca uchylił i opłaty licencyjne.

12. Do §. 22go Kartelu człowiego.

Przepis ustępu 3go §. 20go względem ponoszenia kosztów, stosowany będzie także w przypadku zaniechania śledztw tutaj przewidzianym.

Do artykułu 11go Traktatu.

Zgodzono się, aby wykonywanie rybołówstwa narodowego nie podlegało postanowieniom Traktatu niniejszego.

Umówiona równoznaczność okrętów handlowych morskich i ich ładunków w portach morskich obu Stron nie rozciąga się:

- a) na premie, które są lub będą dawane za okręty handlowe morskie nowo zbudowane, o ile premij tych nie stanowi uwolnienie od opłat portowych i człowiego lub zniżenie tychże opłat;
- b) na przywileje dla tak zwanych klubów jachtowych, należących do trzecich państw.

Do artykułów 16go i 18go Traktatu.

1. Postanowienia zawarte w artykułach 16tym i 18tym rozciągają się także na ten przypadek, gdy przeładowanie potrzebne jest z powodu innej szerokości toru kolejnego. Chociaż nie mogły być rozciagnięte na wszystkie inne przeładowania transportów kolejowych, zgodzono się, że gdy przeładowanie jest potrzebne z powodu wielkiej odległości miejsc do ładowania i wyładowania, rozciagnięcie tych dogodności na przypadki, w których przeładowanie odbywa się pod należytym dozorem, może być dopuszczane.

2. Posyłki pocztowe, przewożone kolejami żelaznymi przez okrąg jednej ze Stron kontraktujących z okręgu lub do okręgu drugiej Strony, jeżeli posyłane są w naczyniach, dająccych się należycie zamknąć a ilość, zawartość i waga surowa posyłek pocztowych są zapisane w papierach pocztowych, dostępnych Władzy człowiego, powinny być uwalniane od deklaracji i rewizji tak w głębi kraju jak i na granicy, jakież od zamknięcia celniczego każdej sztuki z osobna, nawet w tym przypadku, gdy dla przejścia z jednej kolei na drugą muszą być przeładowane.

Co do przedmiotów posyłanych pocztą zamorską, podawanie zawartości posyłek pocztowych może być zaniechane.

3. Zgodzono się, że pomimo uwolnienia od rewizji celniczej towarów i posyłek pocztowych przewożonych kolejami żelaznymi, w drugim ustępie artykułu 18go i powyżej pod 2 umówionego, rewizja taka może się odbyć, jeżeli według doniesień lub uzasadnionych podejrzeń, zamierzonem było popełnienie przekroczenia clowego.

4. Ekspedycja clowa wzajemnego obrotu kolejowego odbywać się powinna jak dotyczy czas podług postanowień zawartych w załączce C protokołu wykonawczego do Traktatu z dnia 11 kwietnia 1865. Nadto dotyczy czasowe ułatwienia w obrocie kolejowym pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a interesowanymi państwami niemieckimi, o ile są rozciąglejsze niż rzeczone postanowienia, mają być nadal pozostawione. Również pozostać mają nadal w mocy obowiązującej przepisy, tyczące się zamknięcia okrętów, zawarte w załączce D (Protokół wykonawczy 1855).

Do artykułu 19go Traktatu.

1. Co się tyczy obrotu targowego i jarmarcznego, zgodzono się, aby obywatele drugiej Strony, chcący korzystać z dobrodziejstwa, o którym jest mowa w pierwszym ustępie artykułu 19go, przedstawiali legitymację wygotowaną podług osnowy załączki C. Do wydawania tej legitymacji upoważnione będą mają następujące Władze pod 2 wzmiankowane.

2. Tym przemysłowcom, którzy chcą zakupywać towary lub starać się o zamówienia na towary w okręgu drugiej Strony, ma to być dozwolone bez opłaty, na podstawie kart legitymacyjnych przemysłowych, wydanych przez Władze kraju rodzinnego.

Karty te wygotowane będą powinny podług wzoru dołączonego pod D.

Wydają je te Władze, którym poruczone jest wydawanie kart paszportowych na podstawie umów obecnie obowiązujących. Zostawia się każdej ze Stron kontraktujących pobieranie według własnego zdania umiarkowanej opłaty za wygotowanie legitymacji.

Dla zapobieżenia omyłkom i falszowaniu karty dla Niemiec i monarchii austriacko-węgierskiej, które mają być jednakowe, różnić się powinny formatem i barwą od kart paszportowych, w każdym roku powinny być innej barwy, takiego formatu, aby można było wygodnie nosić je w kieszeni, z podobnym napisem jak karty paszportowe, zaopatrzone stemplem, w którym znajduje się herb i nazwa państwa wydającego kartę.

Każdemu przemysłowi, któremu wydaje się kartę legitymacyjną przemysłową, doręczyć powinna Władza właściwa zbiór tych przepisów, które interesowani przemysłowcy w okręgu drugiej Strony kontraktującej zachowywać mają oprócz ograniczeń co do kupna i sprzedaży pojedynczych artykułów, jeżeliby istniały.

Przemysłowcom, których się to tyczy, jakież ich komisantom podróżującym nie wolno wozić z sobą towarów na sprzedaż, atoli tym z pomiędzy nich, którzy zakupują towary, wolno jest wziąć z sobą towary zakupione do miejsca przeznaczenia. Starać się o zamówienie i zakupywać towary wolno im tylko na objazdach; stale zajmowanie się temi interesami w miejscu poza obrębem siedziby podlega ustawom, które w owem miejscu obowiązują.

Do artykułu 20go Traktatu.

Znaki towarów i ich opakowania fabryczne i handlowe, jakież próbki i wzorki, nad którymi obywatele niemieccy chcą uzyskać opiekę w monarchii austriacko-węgierskiej, złożyć należy tak w izbie handlowej wiedeńskiej jak i w budapeszteńskiej.

Ponieważ w państwie niemieckiem, stósownie do ustaw tamże obowiązujących, nadanie jakiegokolwiek patentu ogłoszone być musi urzędownie, postanawia się, że jeżeli obywatel państwa niemieckiego, na przedmiot tamże patentowany, otrzyma przywilej także w monarchii austryacko-węgierskiej, ustawowe ogłoszenie drukiem w Niemczech opisania odnośnego patentu i rysunku nie ma stanowić prawnego powodu nieważności przeciwko istnieniu prawnemu podobnego przywileju austryackiego i węgierskiego, o ile prośba warunkom ustawy odpowiadająca o jego udzielenie podana została do Władzy właściwej w okresie trzechmiesięcznym, licząc od dnia powyższego ogłoszenia, który to dzień wymieniony będzie w drukowanych egzemplarzach patentów niemieckich.

Do artykułów 21 i 22 Traktatu.

Przez konsulów rozumieją się wszyscy funkejonaryusze, którym sprawy konsulowskie są powierzone.

Każda ze Stron kontraktujących, której obywatom konsul drugiej Strony stosownie do artykułu 22 użyczył pomocy i opieki, obowiązana jest wynagrodzić wydatki i kosza stąd powstałe według takich samych zasad, jakich trzymałaby się Strona, która konsula ustanowiła, względem swoich własnych obywateli.

Do artykułu 23go Traktatu.

Zgodzono się, że do urzędów cławowych, co do których Strony kontraktujące przyznały sobie nawzajem prawo wysyłania urzędników w celu wzmiarkowanym w ustępie 1 artykułu 23 nie mają należeć Władze cławowe kierujące (w monarchii austryacko-węgierskiej: dyrekcyje skarbowe krajowe i dyrekcyje skarbowe, w Niemczech: dyrekcyje cławowe), lecz że przez te urzędy rozumieją się tylko Władze powiatowe (w monarchii austryacko-węgierskiej: dyrekcyje skarbowe powiatowe, inspektorowie skarbowi, w Niemczech: urzędy główne, z miejscowymi Władzami cławemi im podległemi).

Również zgodzono się, że wprawdzie każdemu Rządowi ma być zostawiony wybór urzędów cławowych drugiego okręgu cławowego, do których chciałby wysyłać urzędników w celach Traktatem określonych, że jednak potrzeba, aby Rząd interesowany był zawsze naprzód uwiadomiony, co za urzędnik i do którego urzędu cławowego ma być wysłany.

Do artykułu 27go Traktatu.

Pełnomocnicy zgodzili się, że protokół niniejszy ma być razem z Traktatem przedstawiony wysokim Stronom kontraktującym i że wszystkie oświadczenie i układy w nim zawarte, jeżeli Traktat będzie ratyfikowany, mają być uważane za zatwierdzone bez osobnej formalnej ratyfikacji.

Poczem Protokół niniejszy wygotowano w dwóch egzemplarzach.

Berlin, dnia 16 grudnia 1878.

(L. S.) A. Wolkenstein r. w.

(L. S.) B. Bülow r. w.

Dodatek B.

Ułatwienia w obrocie pogranicznym.

1. W dobrach ziemskich lub posiadłościach gruntowych, które przecina granica cłowa obudwu państw, bydło gospodarskie i narzędzia gospodarskie, zboże du uprawy pól, tudzież zebrane tamże płody rolnicze i bydlęce wolno przeprowadzić bez opłaty cla z miejsc produkcji w jednym do budynków i lokaliów przeznaczonych na ich zachowywanie w drugim okręgu cłowym a to w naturalnych punktach przechodu, które wskazuje potrzeba gospodarska lub takiż cel.

2. Mieszkańcy pogranicza, którzy chcą uprawiać w okręgu pogranicznym własne lub dzierżawione role i łąki, lub mają tam wykonać jakąkolwiek inną pracę rolniczą, wszakże w pobliżu swojej siedziby, nie będą opłacali cła od zboża do uprawy rzeczonych gruntów, od zebranych płodów rolniczych i zboża w snopach, stamtąd wyprowadzonego, tudzież od bydła roboczego i narzędzi potrzebnych do prac rolnicznych.

Jeżeli stosunki miejscowe i prace wykonać się mające tego wymagają, wolno będzie przechodzić granicę nawet bocznemi drogami z zachowaniem ostrożności przepisać się mających i pod warunkiem powrotu jeszcze w tym samym dniu.

3. W obrocie wzajemnym okręgów pograniczych, gdzie stosunki miejscowe czynią to pożadanem lub na to pozwalają, następujące przedmioty mogą być przywożone i wywożone bez opłaty cła nawet bocznemi drogami z zachowaniem należytych ostrożności:

Popiół wyługowany lub wyrzucały na nawóz, piasek murarski (pospolity) i krzemienie; drzewa, krzewy, winorośle i inne żyjące rośliny lub szczeopy do przesadzania, jakoteż wsadzone w doniczki lub stągwie; miotły z wikliny, brzeziny itp.; ole z żywymi pszczołami; nawóz, bydlęcy; jaja; hubka, surowa; konopie i len z korzeniami; trawa, mech; sitowie; rośliny pastewne; ścioła leśna; siano, słoma i sieczka; mleko; szmergel i trypla w kawałkach; glina zwyczajna i garncarska, pospolita; torf i ziemia bagnista; wytłoczyny z jagód.

4. Bydło, pędzone na pastwisko lub stamtąd wracające, może przechodzić przez linię cłową bez opłaty cła, pod warunkiem stwierdzenia tożsamości. Również przeprowadzane być mogą napowrót bez opłaty cła płody otrzymane z bydła pędzonego na pastwisko, jakoto: mleko, masło, ser, wełna i uzyskany w czasie pobytu tamże przypłodek w ilości odpowiedniej ilości bydła i czasowi pobytu na pastwisku.

O ile stosunki miejscowe tego wymagają, przechodzenie przez granicę drogami bocznemi z zachowaniem ostrożności miejscowych, które w tym względzie będą przepisane, jest dozwolone nawet wtedy, gdy bydło ma przez czas dłuższy pozostać na pastwisku w okręgu granicznym drugiej Strony.

5. Mieszkańcy obustronnych okręgów pograniczych są wolni od wszelkich opłat cłowych, gdy zboże, nasiona olejne, konopie, len, drzewo, dębiankę i inne podobne przedmioty gospodarskie przenoszą do młynów w okręgu granicznym drugiej Strony, celem zmieniacia ich, utłuczenia, pokrajania, utarcia itp. i wracają z niemi po ich przeistoczeniu.

Nadto wolno będzie pozwalać na wyjątki od zwyczajnego postępowania cłowego, ile razy przemawiać za tem będą stosunki miejscowe uwzględnienia godne, z zaprowadzeniem natomiast innych środków omijaniu cła zapobiegających, zastosowanych do okoliczności. Ilości płodów, które zamiast istot surowych wolno napowrót wprowadzać a względnie napowrót wyprowadzać, ustanawiane będą w miarę potrzeby przez zarządy cłowe obu Stron za zobopólną zgodą.

6. Uwolnienie od cła rozciągane będzie wzajemnie nadto na wszelkie worki i naczynia, w których płody rolnicze, jak np. zboże i inne owoce rolne, gips, wapno, napoje lub płyny innego rodzaju i wszelkie inne przedmioty w obrocie pogranicznym do kraju sąsiadniego bywają przenoszone i które wracają stamtąd próżno tą samą drogą.

7. Co się tyczy formalności i kontroli, którym podlegają wzwyż wzmiarkowane ułatwienia w obrocie pogranicznym, stosowane być mają przepisy zawarte w umowie z dnia 21 października 1847. O ileby w tymże obrocie istniały jeszcze rozciąglejsze ułatwienia, będą one nadal pozostawione.

Załączka C i D.**W z ó r C.**

N. N., który ze swemi wyrobami (płodami) zamierza udawać się na targi i jarmarki w (monarchyi austryacko-węgierskiej, państwie niemieckiem), otrzymuje do wylegitymowania się przed właściwemi Władzami, niniejsze świadectwo, jako mieszka w N. i ma opłacać ustawowe podatki i nalezytości swemu zatrudnieniu odpowiednie.

Świadectwo niniejsze jest ważne na miesięcy.

(Miejsce, data, podpis i pieczęć Władzy wydającej świadectwo.)

Opis osoby i podpis przemysłowca.

W z ó r D.**Karta przemysłowo-legitymacyjna.**

Ważna na rok

18

Nr.

N. N. zamieszkały w N. i na rachunek

1. swego własnego handlu towarów korzennych tamże,
2. handlu towarów korzennych N. N. tamże, u którego pełni obowiązki komisanta handlowego,

3. następujących domów handlowych (fabrycznych) jakoto: zamierza szukać w państwie niemieckiem i w monarchyi austryacko-węgierskiej zamówień na towary, tudzież zakupować towary, otrzymuje do wylegitymowania się ze swego przemysłu niniejsze świadectwo, jako za wykonywanie przemysłu rzeczo ~~nego domu~~ ^{wego domu} handlo ~~wego~~ ^{wych} w kraju tutejszym prawnie istniejące podatki mają być opłacone.

Tenże może wozić z sobą tylko próbki towarów na które chce szukać zamówień, zakupione zaś towary tylko dla dostawienia ich do miejsca przeznaczenia.

Nadto jest mu wzbronione starać się o zamówienia lub zakupować towary na rachunek innych domów handlowych prócz wymienio ^{nego.} _{wych.}

Starając się o zamówienia lub zakupując towary, obowiązany jest zachowywać przepisy w każdym państwie obowiązujące.

(Miejsce, data, podpis i pieczęć Władzy wydającej świadectwo.)

Opis osoby podróżującego i jego podpis.

Powyższy Traktat handlowy razem z Protokołem końcowym i załączkami po zatwierdzeniu onegoż przez obiedwie Izby Rady państwa ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 31 grudnia 1878.

Auersperg r. w.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.

2.

Rozporządzenie ministerstw handlu i skarbu z dnia 31 grudnia 1878,

tyczące się tymczasowego urzęduzenia stosunku traktatowego z Włochami na czas od dnia 1 aż do dnia 31 stycznia 1879 włącznie.

Na zasadzie ustawy z dnia 29 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 146), upoważniającej Rząd, ażeby w razie, gdyby nowy Traktat handlowy, clowy i żeglarski z Włochami przyszedł do skutku przed upływem roku 1878, zaprowadził drogą rozporządzenia w celu uregulowania wzajemnych stosunków obrotowych na czas od dnia 1 stycznia 1879 aż do ratyfikacji nowego Traktatu, jednak najdłużej na czas aż do dnia 31 stycznia 1879, stosowne i niezbędnie potrzebne środki tymczasowe, ogłasza się niniejszym ze względu na to, że nowy Traktat handlowy, clowy i żeglarski z Włochami został dnia 27 grudnia 1878 rzeczywiście podpisany, umowę zawartą w tej mierze z Rządem królewsko-włoskim przez wymianę deklaracji następujących:

Deklaracya.

W celu urzęduzenia stosunków handlowych i żeglarskich pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Włochami w czasie od upływu Traktatu z dnia 23 kwietnia 1867 aż do wymiany ratyfikacji nowego Traktatu, podписанego w Wiedniu dnia 27 b. m., podpisani należycie do tego upoważnieni, zgodzili się jak następuje:

Traktat handlowy i żeglarski pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Włochami z dnia 23 kwietnia 1867 pozostaje tymczasowo aż do wymiany ratyfikacji Traktatu, zawartego dnia 27. b. m. a względnie aż do dnia 31 stycznia 1879 w mocy obowiązującej, wszakże z zastrzeżeniem, że Włochy przystaną, aby monarchia austriacko-węgierska stosowała bezzwłocznie do przywozu włoskiego Taryfę B dołączoną do Traktatu z dnia 27 b. m. zamiast Taryfy B Traktatu z dnia 23 kwietnia 1867 i zamiast Taryfy konwencyjonalnej umówionej pomiędzy monarchią austriacko-węgierską i Niemcami, tudzież Francją a wzmiankowanej w artykule VIII tegoż Traktatu.

W dowód czego Podpisani deklaracyą niniejszą podpisali i wycisnęli na niej swoje pieczęcie prywatne.

Wygotowano w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia 31 grudnia 1878.

W nieobecności Ministra spraw wewnętrznych:

(L. S.) Schwegel r. w.

(L. S.) C. Robilant r. w.

Na zasadzie umowy tej i ustawy z dnia 29 grudnia 1878 (Dz. u. p. Nr. 146), rozporządza się co następuje:

W powszechnym okręgu clowym austriacko-węgierskim pozostawia się w mocy obowiązującej Traktat handlowy i żeglarski z Włochami z dnia 23 kwietnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 108) z tą zmianą, że miejsce przepisów Taryfy B, tyczących się przywozu z Włoch do monarchii austriacko-węgierskiej, jakież miejsce

przepisów zawartych w art. VIII a tyczących się postępowania z towarami włoskiego pochodzenia podług Taryf zawartych w Traktatach ze związkuem cłowym niemieckim z dnia 11 kwietnia 1865 i z Francją z dnia 11 grudnia 1866, zajmąca ustanowione w Taryfie B nowego Traktatu handlowego, cłowego i żeglarskiego z Włochami z dnia 27 grudnia 1878.

Ciągle te stosowane być mają natychmiast od 1 stycznia 1879 do towarów nadchodzących tak z Włoch, jak i w ogóle z państw, którym się najbardziej sprzyja, różnią się zaś od ustanowionych w Taryfie cłowej powszechniej jak następuje:

Taryfa tymczasowa.

Pozytywa Taryfy	Przedmiot	Jednostka	Kwota cła w złocie	
			zł.	e.
4. b. 1. c. d. e. f.	Figie suszone Cytryny, limonie, pomarańce Daktyle, pistacjowe Migdały, suche Migdały, niedojrzałe	100 Klgr.	5 4 12 10 2	— — — — —
8. b. 1. 10. a. c. 11. K. 15. b. d.	Ryż, wyłuszczenony Ryby, świeże, raki rzecznne i strumieniowe, ślimaki, świeże Ryby, szczególnie nie wymienione, solone, wędzone, suszone Muły, mułosły i osły Kiełbasy miesne (także kiszki z krwi, wątroby i słoniny) Ser	— 100 Klgr. — 100 Klgr. 100 Klgr.	b e z o p l a t y 1 3 — 16 4	— — — — 40 —
16. a. 1. 17. b. 22. c.	Masło, świeże, solone, stopione Oliwa w beczkach, workach i pecherzach Ciasto (t. j. makaron i tego rodzaju wyroby z mąki nie pieczone)	— " "	4 2 1	— 40 —
26. a. 3. 28. c. 37. g. 1. Uwaga	Sok lukreciowy Sok limonowy (cytrynowy) Liny, powrozy, także bielone, mazione lecze nie barwione	— — 100 Klgr.	b e z o p l a t y 4 1	— — 50
39. a. 2. 42. g. 1. 2.	Towary całe jedwabne, gładkie Kapelusze, szczególnie nie wymienione, nie ubrane Kapelusze, ubrane, ze słomy, trzciny, łyska, sitowia, fiszbinu, liści palmowych lub łubu	— 1 sztuka "	200 — 20	— 10 —
61. d. 1. 2.	Parasole i parasolki jedwabne Parasole i parasolki z innych materyj	" "	— —	48 24
65. a. 2.	Zapałki woskowe i stearynowe	100 Klgr.	3	—

Rozumie się samo przez sieć, że zachowują się wszystkie ułatwienia obrotowe, umówione w Protokole końcowym do rzeczonego Traktatu handlowego z r. 1867, mianowicie zaś także ulgi cłowe dla win sycylijskich, neapolitańskich i pospolitych piemonckich.

Rozporządzenie niniejsze nabywa moc od dnia 1 stycznia 1879.

Auersperg r. w.

Chlumecky r. w.

Pretis r. w.